

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdajo opoldne, večerno izdajo pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . gld. 6.—
pol leta . . . . . 3.—
četrt leta 1-50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema uredništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Natissoni; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu d. J. Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo in odpravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zadej. — Urednik sprejema stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu. Neplačanih pism ne sprejeme ne uredništvo ne upravnštvo.

Oglaš in poslanice

se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostora.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežaj: 5 do 6 polter stane vsakoletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Odgovor Italijanov.

Na postulate slovenskih poslancev so Italijani odgovorili s pismom iz peresa deželnega glavarja dr. Pajerja. Kakor je že predhodno „Corriere“, tako se je zgodilo: Italijani so odklonili vse zahteve Slovencev. Za danes naj prinesemo le odgovor Pajerjev koškar mogote v zvestem prevodu; ho že se časa in prilike, da bomo kaj več govorili o tej izjavi italijanskih zastopnikov. Pismo se glasi tako-le:

Prevz. gosp. deželni podglavar!

Čital sem in zelo mi je ugajal uvod Vašega čast. pisma z dne 27. aprila, ker sem bil očaran po živih utiskih, ki sem jih prejel iz njega, da se resno misli na pomirjenje, in naglo sem preskočil k terjatvam, katere so imele dokazati namero slovenskih poslancev, da se doseže sporazumjenje, noseče znake trajnega miru in ne samo začasnega premirja. A ko sem prečital prvo točko, se je raztrgala laskava nada ter se umaknila popolni prevari, ko sem poizvedel zadnje.

V prvi teh terjatev se zahteva jamstvo, da se ho v deželnem zboru sklepalo le v popolnem soglasju obeh strank. Ako bi se tako delalo, bi se pačilo ustavno življenje v najvažnejša njegovem pojavu, v svobodi predlogov, javnosti razprav in neodvisnosti glasovanja; kajti premestilo bi se parlamentarno delovanje v prehodni zakatni zbor, v katerem bi moral italijanski poslanci upogibati tihnik volji slovenskih, znebiti se svojih prednostij, odpovedati se nalogi, da se po svoji sveti dolžnosti borijo za zadoseenje potreb in opravičenih zahtev italijanskega ljudstva, katero jim je izročilo varstvo svojih koristi, z eno besedo — odstopiti.

Popolna ravnopravnost obeh deželnih jezikov, zahtevana v drugi točki, bi nanesla potrebo, da se pri opravljanju vseh deželnih opravil istočasno rabita oba jezika — kar je nemogoča stvar. Sicer pa

se je raba slovensčine v vseh spisih in opravilih, ki se tičejo slovenske strani, uvedla že davno, in meni ni znano, da bi se ljudstvo v tem oziru kaj pritoževalo. Če pa ni opravičena terjatev, da morajo vsi deželni uslužbeni (torej tudi oni italijanske in slovenske kmetijske sole) popolaoma zmožni biti obeh jezikov, ni nič manj kričena namera, da bi se spremenil jezikni statut, to se pravi, da bi se spremenila naša ustava, temeljni zakon poknežene grofovine, s tem, da se sprejmejo vanj analogna določila, ki ne spadajo v področje deželnega zbora ter bi lahko nanesla potrebo nove jezikovne kvalifikacije celo za tiste, ki bi se spenjali po poslanskih mandatih.

Razdelitev opravil deželnega odbora, o kateri govori tretja točka, je po deželnem pravilniku že odkazana deželnemu glavarju ter mu pravičeno nalaga, da ga ima v tem voditi z možnost, ne narodnost. Sicer pa so v deželnem odboru že mnogo let italijanskim odbornikom izročena v izvršitev opravila zadevajoča italijansko stran, slovenskim odbornikom pa ona, ki se tičejo slovenske strani, izvzemi malo skupin, pri katerih bi bilo razkosanje nemogoče ali nezmišelnost.

O slovenski obrtno-nadaljevalni soli za deklice, ki je naglašena v peti točki, ni iz spisov deželnega odbora doznati niti da obstaja, in naravno je, da bi se eventualna podpora iz deželnega zaloga mogla podeliti šele po natančnih poizvedbah o nameri in vrednosti tega zavoda, katere poizvedbe bi se naredile vsled „malnega, deželnemu zboru podanega predloga; tako je tudi jasno, da italijanski poslanci niso poklicani zahtevati, da prispeva za to solo tudi državni zalog.

In tako je skupina italijanskih poslancev čisto nepristojna v to, da bi obvezala kupčijsko zbornico, naj dovoli slovenski deški obrtniški soli prispevek, zaklevan v šesti točki; da bi iztrgala goriškemu mestu to, kar je pridobilo po razsodbah

najvišega upravnega sodišča, kakor se zahteva v deseti točki glede slovenske ljudske sole, in slednje da bi dala odpraviti cestne mitnice nastavljenae v Gorici vsled privolitve pristojnih državnih oblastev, kakor se narokava v enajsti točki.

Jamstvo za to, da se bodo podpirali nedoločeni predmeti, kakor ceste, uravnava rek, zgradba hudournikov, ki so splošno omenjeni v sedmi točki, se pošteno ne more obljubiti, tudi če bi tega ne ovirali malo poprej pri prvi točki izraženi pomisleki, ker se je po vsej pravici bati, da postane toliki prispevek poguben italijanskim obdačencem.

Ostajalo bi se govoriti o četrti terjatvi zadevajoči podpiranje okrajnih solskih zalogov s prispevki iz deželnega zaloga, ob čem, katera hoče imeti odprt kredit v pomoč trtojcem, da zamorejo pokončati trtno us in obnoviti uničene vinograde in odeveti, katera hoče, naj se prisili deželni odbor, da izplača prispevek dovoljen v deželnozborski seji dne 12. aprila 1892. za železnico po Vipavski dolini. Toda od teh treh predmetov so trije že oglašeni za razpravo v deželnem zboru, prva dva s formalnim vladnim predlogom, dočim je glede tretjega deželni odbor napravil poročilo deželnemu zboru, s katerim prosi, naj se mu dajo na razpolago neobhodno potrebna sredstva za izvršitev sklepa iz leta 1892., torej jih ne kaže v njihovem bitstvu nikakor smatrati za elemente kacega pogajanja. Kako se bode Italijanom ravnati glede teh zadnje navedenih predmetov, o tem so sklenili, da si pridržujejo tisto svobodo ravnanja in tisto svobodo glasovanja, katero deželna ustava jamči vsakemu poslancu.

Skratka, pismo V. G. predstavlja vrsto koncesij, uslug in žrtv v korist Slovincem, ki eri protistavlja v tolažbo Italijanom edino u., da vidijo zopet nastopiti v deželni zbornici ponirjene Vaše rojake, in dočim terja od Italijanov jamstvo za zahtevano obvez-

nost, ne ponuja nobene odškodbe, nobenega jamstva na račun Slovencev.

Zvedeni, kakoršni ste po dolgi praksi v parlamentarnih stvarih, znali ste, preč. gospod, da sestavljate takošne zahteve, da je bila že sama misel, da bi se jim utegnili iz slabosti udati, nezdružljiva s spoštovanjem dolžnim dostojnosti italijanskih poslancev; kakor ste dobro vedeli, da ni v oblasti nobene izmed strank, jamčili za vspeh.

Postavljen sem pred nalogo, a dani so mi v to nemogoči pogoji. To vtiska terjatvam značaj prečveze, pod koje krinko se skriva storjeni sklep, da se hoče po vsaki ceni vsrajati v abstinenci. V koncu pisma načeperno dobrikanje pa, s katerim se povzdiguje na meni modrost, mogočnost, veljavnost (v eni sapi z glavnim glasišom Slovencev, „Soča“, katera me zaznamlja njihovemu sovraštvu kakor „najslabšega med najslabšimi“), dobiva to dobrikanje, v primeri s terjatvami, obrise umetne krparije podobne parodiji ter meče senco sovražne pošasti, vzbujaje v meni vse drugačne čute, nego one hvalčnosti. Če ho potreba žrtv, da se povzdigne čast in moč naše dežele pod paladijem osrečevalnega miru, bodem vedno pripravljen, nasvetovati jih.

Toda da se v triumfalni voz našega zmagovalca uklenejo moji izmoljeni in ponižani volivci in da se gospodarstvu drugih na žrtvenik položi narodnost, s katero se mi ponašamo, v to ne stegnem nikdar svoje roke. Jaz se ne bodem ustavljal, ampak radostno in svečano ponosem oljko miru, ki jo V. G. od mene zahteva, tudi na slovensko polje, a nikdar ne čez pokopališče italijanske svobode, nikdar, ko bi se me hotelo siliti, da zasadij poprej tužno cipreso na rakev italijanske časti.

Sprejmite preč. gospod zagotovilo največjega mojega spoštovanja, s katerim se Vam beležim preudanega

Pajer, dež. glavar.

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

Italijanski napisal Tommaso Grossi

Castel Seprio in Martesana poznata se vedno moj glas (ta dva okraja sta bila Markova fevda), in prijatelji ljudovlade še živé. Lev sicer spi, a naj ga prebudim, bodo slišali v Vatikanu njegovo rjovenje. Zivahni golobradec (takó so imenovali v Milanu Ludovika Bavarskega) si bo kmalu prste grizeš. Ziveš cerkev, in naj poginejo izdajice domovine! to je moj stari vojni klic.

Če hočemo dobro razumeti pomen teh zadnjih besed, je treba vedeti, da je bil Marko takó vskliknil osem let poprej, kadar, premagavši papeževe čete, je udaril na neke milanske uskoke, ki so se vojskovali v njihovih vrstah. Te njegove besede so bile silno zaslovene, ker so pričale, da on v svojem sreju ni sovražil cerkve, dasi se je vojskoval proti nji.

Ko je bilo pismo končano, je tajnik odšel, in Marko je s prijaznim nasmehom rekel Ottorinu: „Ali si se vendarle vrnil! si li prav hotel čakati, da odpošljem poslanca k tebi, kaj ne?“

„Nisem vedel...“ se je začel izgovarjati mladenič.

„Naj bo, naj bo, sedaj si tu in je že vse prav.“

Govorila sta še nekaj o drugih stvarih, potem pa je Marko po domače položil roko na bratrančevo ramo in mu začel praviti, zakaj da se je zopet sprijaznil z avinjonskim papežem, ter mu je razložil vse svoje nove načerte.

„Tedad živél papež Ivan!“ je vskliknil Ottorino, „a kaj bo pa z Nikolajem petim, za katerega smo se pogajali dosedaj?“

„Njega homo smatrali za razkolnika in hinavea, kar tudi je v istini.“

„Tako se bomo morali že velfskih rekov učiti.“

„Pa homo zopet blagoslovljeni“, je dejal Marko.

„Dà, ali izobči nas pa uni“, je odgovoril Ottorino.

Tedad je začel slavni vojšček z ozbiljnimi licem: „Recimo kar hočemo, vendar tudi ti dobro veš, da je avinjonski papež postavljen. On je sicer preganjal mojega očeta, našo obitelj in naše prijatelje; on nas je izobčil, je propovedoval vojsko zoper nas, in nam je prouzročil zlega kolikor je le mogel. A radi tega še ni nehal biti pravi papež. Misliš li, da sem bil ves ta čas, kar sem se vojskoval proti njemu, miren v svojem sreju, ko sem se vedno spominjal, da sem prekiet od cerkve?“

Mladenič, kateri se nikakor ni nadejal, da bo slišal kaj takega iz ust svojega slavnega bratranca, ga je gledal

ves osupel. In on je nadaljeval vidno ginjen: „Spomin na ubogega mojega očeta mi je grenil veselje pri vsaki moji zmagi. Ti veš, kakó se je častiljivi mož proslavil nad vse druge italijanske vladarje, dasi je papež areprehoma svoje duhovne strele spuščal vanj. On, ki je premagal posvetno moč svojega protivnika, se tudi za duhovsko njegovo oblast ni zmenil. A kadar je v visoki starosti čutil, da se mu je bližala zadnja ura, in in da ta svet ni bil več za-nj, ga je jelo biti groza tega, kar je zasmehoval celo življenje.“

Nikdar ne pozabim tiste noči, ko je, tpinčen od strašnih pošastij, zbral vso svojo družino in vso monške duhovnike v cerkvi sv. Ivana, ter pokleknišči pred žrtvenik molil vero in zatrjeval, da hoče umreti udan podložnik cerkve, in s solzami objokoval, da ne bo mogel odpočiti mrtve glave v blagoslovljeni zemlji. Oh, da bi bil videl njegov obraz, poprej miren v vseh nevarnostih in jasen tudi v pregnanstvu, a tedaj pobit vsled nekega neznanega strahu!...“

Ottorino se ni mogel dovolj načuditi, in če bi ne bil Marko govoril s takim občutkom, bi bil dvomil, ali misli za resno.

„Jaz“, je dejal nazadnje mladenič, „sem vedno mislil, da je, kakor so pravili, papež Ivan krivoverec, a Nikolaj pravi pasir. Takó sem vedno slišal od vseh teh naših učenjakov, in tudi od vas, kateri, dasi vojak, se ne ustrašite no-

benega učenjaka. Od moje prve mladosti se že vojskujem proti temu papežu, katerega so imenovali krivega, a glej! sedaj je mahoma postal pravi. No! naj bo, kakor more, jaz ne vem več, kaj bi dejal.“

Marko se je grenko nasmehnil in odvrnil: „Zahvaliti se imamo tem breznačajnim in nehvaležnim gibelinom, da smo zopet krenili na pravo pot. Veš, da nam je isti papež dobrovoljno ponudil roko? Obljubil mi je pomoč cerkvenega orožja, da si zopet priborim očeteve dežele. In ne misli, da jaz slepo zaupam možu, kateri mi je vedno nasprotoval; ampak vidim, da ga razmere silijo v svoj prid zavezati se z menoj. Bavarjeva moč gine dan na dan. Mnogo njegovih privržencev, katere je on izsesaval in v sili zapuščal, mu hrbet obrača. Milan mu je še vedno zvest, a jaz mu ga morem izneveriti. Milanci konečno že začenjajo spoznavati, na kateri strani je pravica, in so tudi siši cerkvene prepovedi.“

„Ali navzlic temu“, je odgovoril Ottorino, „v mestu še vse mrgoli propovednikov, ki tekajo po ulicah in po trgih ter zbirajo vkup ljudstvo in ropotajo proti Ivanu dvaindvajsetemu. Ravnokar sem ne daloč od tu slišal nekoga, ki je kričal da je razbojnik, čarovnik, in Bog vé še kaj slabšega.“

„Pa kmalu boš slišal druge glasove.“

„Kakšne?“

Domače in razne novice.

Knez in nadškof — kardinal?

Zopel in zopet citamo po časopisih, da naš nadškof in knez dr. Jakob Missia bo imenovani kardinalom že v prihodnjem konzistoriju. Dunajska „Reichswehr“ je prinesla imena cerkvenih dostojanstvenikov v Evropi, ki bodo prihodnjice imenovani kardinali, ali imena dr. Missie ni med njimi. — Jedni govore, da kardinal dr. Missia bi se preselil v Rim, drugi pa trdijo, da ostane v Gorici, kjer bi dobili poleg njega še jednega škofa. V nadškofjski palači se bo zidala nova dragocena zasebna kapela za kardinala dr. Missio. — Mi poročamo, kar se govori, ne pozitivnega ne moremo nič potrditi.

„Adriatische Post“. — Izšla je v sredo 9. štev., ki prinaša članke: Die Postulate der Görzer Slovenen, An die slavischen Wähler Istriens! (proglas istrskih poslancev), Küstenland im Staatsvoranschlage, Mai-Avancement. Dalje prinaša 45 raznovrstnih sestavkov iz dežel ob Adriji. — List je pisan vse-skozi zanimivo, živahno, često z žgočo satiro, da dobiva čedalje več čitateljev. Za leto je neizogiben izdaten deficit, najmanj 500 gld., kateri bo morala po navadi pokriti edino le „Goriška tiskarna“. Naši rojaki po raznih mestih niso izvršili svoje najlažje dolžnosti, namreč te, da bi zahlevali list po kavarneh, v katere navadno zahajajo. Pa naj potem napredujemo. — Učimo se od Nemcev, kakó ti brezobzirno zahlevajo svoje liste povsod, kamor zahajajo!

Korak za korakom. — V teku enega meseca so presle tri lepe hiše v slovenske roke. Ako bi bil vsak mesec takó rodovitno — to bi bil napredek! Brez slovenskih hišnih gospodarjev pa ne opravimo nič v Gorici! — Naj bo na razpolago še toliko slovenskih trgovcev in obrtnikov, ako pa nimamo za nje pripravnih prostorov, si nismo nič na boljem! — Mi bi le želeli, da bi si vsak trgovec in obrtnik toliko pomogel, da bi si kupil svojo hišo. In vi drugi rojaki: ali bi jim bili zavidni? Tega greha je preveč med nami: tujcu privoščimo vse, domačinom nič!

„Krojaška zadruga“. — Čitateljem moremo naznaniti prav veselo vest, da je pričetek poslovanja na jesen zagotovljen. Zadruga sama je namreč dobila že zdaj okoli 400 deležev, katero število se gotovo precej pomnoži, kadar začne delovati, — toda težava je bila z vprašanjem: kje dobi prostore za prodajalnice in zaloge, da bodo na pripravnem kraju in vseskozi primerni namenu. — S tem vprašanjem je bila velika težava. Poskušalo se je tu, poskušalo tam, a vsak korak brez uspeha. Takó je, ako nimamo dovolj slovenskih hišnih gospodarjev v prometnih ulicah! Skušalo se je tudi, kupiti kako manjšo hišo, ali tudi to ni šlo. Naposled sta se združili „Goriška ljudska posojilnica“ in „Krojaška zadruga“ ter sta kupili v sredini mesta večjo hišo, kjer bode prostora za različne namene goriških Slovencev. Tje se preseli tudi posojilnica. Hiša se bode prav dobro obrestovala, da je glavnica v njej dobro nalozena. — Brez tega skupnega koraka obeh zadrug bi na jesen ne imeli še krojaške zaloge in prodajalnice.

Ker je torej začetek na jesen zagotovljen, pripravljamo slovenskim rojakom, da bi se takoj vpisali v „Krojaško zadrugo“ oni, ki doslej se niso udje, pa da bi po možnosti vzeli po več deležev.

„Propovedi proti Nikolaju — v prilogi Ivanu.“

„Bomo pa videli še to! Ta še le bo lepa!“

„Veš“, je dejal Marko zaupno, „papež je dovolil nekim duhovnikom, da se smejo vrniti v deželo, in ti mi boje pomagali vršiti mojo nalogo, a ne da bi se jim niti sanjalo o tem. Jaz jih skrivno vladam po osebi opata svetega Viktorja; Te dni se prikažejo in pojdejo okrog, da spravijo nazaj na pravo pot tiste, ki so zapeljani.“

„A kaj, ko bi Azone prijel prve, ki se drznejo takó propovedovati, ter jih prisilil k molčanju?“

„Tega nikakor ne stori, ker se boji ljudstva. In če bi, bo toliko slabše za nj. Iz njihove krvi se porodi mnogo naščevalcev. Misliš, da se oni bojijo smrti? Kaj pa je smrt? Ali ji ne gremo mi tolikokrat naproti na bojišče? — in zakaj? — Za ped zemlje, za prazno slavo, zaradi kake otročje trme! Pa da bi se je bali tisti, ki čakajo večno plačilo?... Na to je potihnil, sklonil glavo in ostal takó nekaj trenutkov. Ko je zopet pogledal kvišku, ni bilo videti več poprejšnjega ognja na njegovem obrazu. Obrnivi se proti bratranču, je s hladnim izrazom, pri čemer je bilo opaziti tudi nekaj grenkobe in porogljivosti, zopet poprijel takó: „Sicer pa, če so avinjonski papeži, ko so se vojskovali proti meni, že toliko vernikom dali priložnost, da so si mogli zaslužiti mučeniški venec,

V nedeljo po blagoslovu bo shod v Št. Andrežu, kakor smo že naznanili. Dr. Jos. Pavlica bo govoril tudi o krojaški zadruzi! Naj bi se Št. Andrežanje oglašilo v obilnem številu!

Vipavska železnica. — V času, ko se Italijani delajo grozno miroljubne, se je dogodilo od njih strani nekaj, kar jasno priča, da z Italijani ni mogoče posten mir v deželi. Deželni odbor je namreč razveljavil prejšnji sklep, da izplača tistih 100.000 gld. za ustanovne delnice vipavske železnice; ako bi jih „Mont“ zdaj tudi dovolil, jih deželni odbor ne sprejme, ker se je izrekel nekompetentnim. Takó je odločil deželni glavar dr. Pajer! — Deželni odbor pa je izplačal 50.000 gld. za furlansko železnico, dasi je bil isti sklep deželnega zbora za furlansko in vipavsko železnico. Ako je deželni odbor nekompetent za vipavskih 100.000 gld., je bil enako tudi za furlanskih 50.000!! — Sklep deželnega odbora ni nič drugega nego čin lahonske brezobzirnosti nasproti Slovincem. In s takimi ljudmi naj bi bil mogoč mir v deželi?!

Kaj sedaj? Kaj stori vlada? Prav radovedni smo!

Ako bi bilo kaj poštenosti v Slovincih, bi sami napravili konsorcij, ki bi prevzel delo in plačal teh 100.000 gld. za ustanovne akcije, saj dobiček bo brez dvoma večji! Konsorcij je v veliki zagati. Kakó se resi iz nje?!

Cepljenje koz v Gorici je pričelo 9. t. m. ter je od 4—6 pop. ob dneih, kakor jih naznanjajo lepaki po mestu. Po preteku 8 dni se mora otroke pokazati zdravniku, ki je cepil kozo, da se razvidi vspeh. S cepljenjem se varuje človeštvo pred grozno boleznijo, pred kozami, zato naj nikdo ne zamudi prilike, dati cepiti svojim otrokom kozo, ker poleg drugega brez spričevala o cepljenju koz niti v ljudsko šolo ne morejo vstopiti. Kozo cepi dr. Luzzatto.

Povožen. — Včeraj proti večeru je bilo videti pred lekarno Gironcoli v Gosposki ulici množico ljudi; gledali so v lekarno, kjer je neka žena držala na rokah otroka, ki je bil — kakor so si ljudje pripovedovali — povožen. Stopila je z otrokom na voz ter ga odpeljala v bolnišnico. Otrok je bil tih; videli pa je bilo po glavi in po čelu, da je ranjen hudo.

Sadni trg. — Za sadni trg v Gorici je določen ograjeni prostor v ulici Giardino med hišo Dottori ter med magazinom vojaškega oskrbovališča. Ta prostor služi edino le za sadje, ki je namenjeno za izvoz. Kar se pripelje takega blaga v mesto, se ga mora koj peljati na te prostore, in je prepovedano isto držati po kramah ali privatnih hišah ter prodajati po dvoriščih. Prestopki se bodo strogo kaznovali.

Trg prične s 15. l. m.; otvori se vsaki dan ob 3. zjutraj za uvoz ali prinos sadja. Prodajanje pa sme pričeti šele ob 5.

Pošne nakaznice — neizplačane. — „Osservatore Triestino“ je objavil 83 nakaznic, katerih ni bilo mogoče izplačati naslovljencem niti vrniti odposiljalcem. Med temi so nekatere v Gorici, Ajdovščini, Tolminu, Sežani in Bovecu.

Skušnje učiteljske usposobljenosti. — Pred c. kr. izpraševalno komisijo v Kopru so napravili minoli teden skušnje učiteljske usposobljenosti za slovenske oziroma hrvaške ljudske šole sledeči gg.: Anton Bezeg, učitelj v Borštu, Ana Klančič, učiteljica v Gorici, Martin Kranjčič, učitelj v Št. Vidu

zakaj bi tudi sedaj ne ponudili slične prilike nekaterim, ko gre za to, da bi meni pomagali? Ali bi jim ti to štel v greh? —

„O, mislite si! govoril sem le takó... sicer pa... veste dobro, da sem jaz le meč v vaši roki.“

„In jaz se ga bom zanesljivo postuževal, ker dobro poznam njegovo ostrino. Moram ti pa povedati še, kar je dogovorjeno z našim bratrančcu Lodrisiem. On spravi te dni pod orožje svoje podložnike s pretvezo, da mora biti pripravljen, ako bi se kazala potreba, pomagati svojemu bratu opatu svetega Ambroža, kateri pošlje oboroženo četo v Limonto, da bo kaznoval tiste kmete zaradi ustaje. Ti, ki prihajaš od tam, moraš dobro vedeti, kakó se je tisto godilo.“

„Prav dobro, in rečem vam, da se mi smilijo tisti ubogi gorjani, ki so bili uprav siljeni k tistemu koraku; zató pa, če bi se moglo preprečiti...“

„Kaj hočeš! opat si je zabil v glavo to trmo, in pa sedaj pride tudi nam prav!“

„In tudi bi mi bilo jako žal“, je nadaljeval mladenič, „če bi moral vsled tega kaj trpeti grof Del Balzo; kateri biva tam blizu.“

„O res, povej mi kaj o tistem grofu, ali je še vedno tak jezikičnik, kakor je bil v svoji mladosti!“

(Dalje pride).

(Štajersko), Kazimir Rade, učitelj v Buzetu, Josip Kraljič, učitelj v Dragučah, Romana Osana, učiteljica v Loparjih pri Slov. Bištrici, Jelica Radivoj (z oltiko), učiteljica v Onišlju (otok Krk), Vinko Trobec, učitelj v Marezigah pri Kopru, in Ivan Vuga, učitelj v Rihenbergu.

V Postojino. — Drugi binkoštni praznik, kakor običajno, obiskujejo slavno postojinsko jamo ljudje od vseh strani. Zato vozijo tisti dan tudi posebni vlaki. Tako gre iz Gorice dopoludne ob 8-45 poseben vlak ter pride v Postojino ob 12-37 popoldne. Iz Postojine se vrne zvečer ob 7-45 ter pride v Gorico ob 11-46. Vožnja tje in nazaj iz Gorice v Postojino stane za I. razred K 13, za drugi K 10-26 in za 3 K 7-50. V tej svoti je obseženo tudi že dovoljenje za vstop v jamo. Ta dan bo jama razsvetljena v vseh delih; svirala bo v njej vojaška godba. Obisk s slavnostjo prične ob 3. pop. ter skonča ob 6. zvečer.

Romarji. — S ponedeljo pride čas, v katerem ljudstvo od vseh vetrov roma po božjih potih. Med prvimi romarskimi potmi pa je pot na Sv. Goro nad Solkanom. Zevitimo, kako prilajajo romarji polagoma v Gorico ter od tam na različna božja pota. V soboto dopoludne je bilo videti v Gorici skupino kakih 40 romarjev in romaric različne starosti, ki so šli s križem in cerkevno zastavo, prepevaje nabožne pesni, skozi mesto na Kostonjevo; od tam pa so krenili na Sv. Goro. Baje gledó tudi v Kluzel na Benečansko, od tam pa na Sv. Vitarje! Kakor se da presoditi po bisagah, ki so jim visele po hrbtih, so res namenjeni na dolgo pot!!!

V Korminu so pokopali v nedeljo večer, g. Petra Fabrisa. Iz Gorice je slovanog duhovščine in semenštanov; ti so nosili tudi krsto. — Fabris je zapustil več legatov v italijanske narodne namene, med temi tudi v korist laskemu političnemu sotskemu društvu „Leg. Nazionale“. Radikalni listi ga jako hvalijo.

„Razburjenje“ v Gradšču ob Soči.

— Podgorski fantje so bili najeli za ples v nedeljo godce iz Gradšca; dali pa so tudi v Gradšču pribiti slovenski lepak, ki je vabil Gradščane v Podgoro na ples. Na zidu gledališča je visel ta usodepolni lepak, ali le malo časa, le do 8. ure v jutro, ker koj potem je prišlo povelje občinskega urada, da se ima nemudoma odstraniti slovenski lepak. Ukazan pa je bil ob enem lov na nepoznanega „zločinca“, ki se je predrznil pribiti slovenski lepak. Tu treba vedeti, da ondatni občinski tajnik je zelo goreč mož; saj je Italijan „puro sangue“, Carlo de Comelli iz družine, ki je solkanskega pokoljenja! Torej „čisti Latince“, ki v Gradšču seveda ne sme videti nič slovenskega. Nato je nastalo v Gradšču dvoje mnenj. Eni so trdili — in teh je bila manjšina — da v Gradšču ne smejo biti pribiti slovenski lepaki; drugi pa so rekli tako: Če Furlani nabijajo laska vabila po slovenskih vaseh, jih smejo tudi Slovinci med Furlani. To mnenje je prevladovalo. Tako je mislilo ljudstvo, drugače pa so mislili tisti, ki so se že nazvali duha goriške irredente!

Občinski urad v Gradšču s takim postopanjem ne skoduje svojih ljudem, ker gradščanskim godcev Slovinci ne bodo najemali, ako se bo njihov jezik tako spoštoval v Gradšču. Treba povdarjati, da glavna obrt Gradščanom je godba, od katere živé cele družine. Ti hodijo gost na razne plesne tudi med goriške Slovence, ne samo med Furlane; posebno je znana ena družina, ki ponajveč med Slovence zahaja. In ti ljudje ne morejo prehaliti Slovencev, ker razven velikega dobička so na slovenskih plesih tudi prav dobro pogosteni. Tako se izražajo tudi o Podgorcih rekoč, da med Furlani še niso doživeli kaj takega.

Iz tega poročila se zopet vidi, da Furlani in goriški Slovinci bi živeli v slogi in miru med seboj, ko bi goriška irredenta ne dvigala svoje glave proti Furlaniti ter bi ne upivala na njo v znamenju nerednega sovraštva!

Iz gor. — Pišejo nam: Po tukajšnjih prodajalnicah tobaka se bere še vedno: „Allgemeine Verschleiss-Tarif, Tariffa generale, Befugnis, Licenza, Pflichten der Tabak Kleinverschleisser, Oblighi dei venditori di Tabacco al Minuto.“ — „Ali pa razumete, kaj je tam na steni pisano?“ sem vprašal dotične gospodarje. „Nič pa!“ — „Ali kaznovani pa bode, če se kaj pregrešite zoper to!“ — „Seveda, ali drugačnega pouka ne dajo!“ — Teško mora biti oznanjevanje pokorščine in spoštovanja za „uavzgor“ pri takih razmerah. Treba že samozatajevanja! — Včasih sem bil razaljen, ko so mi deli „sklaf“, zdaj sem pa le globoko užaljen, misleč si: Saj sem res suženj v — ustavni državi! Čas bi bil, da bi bilo drugače. Toda živimo še vedno na jugu, kjer za Slovence skoro ne bo več zakonov.

Nevarnost za Tolmin. — Čujemo, da neki goriški Leh kupuje znano veliko hišo na trgu v Tolminu, kjer bi ustanovil zalogo in prodajalnico kolonialnega blaga, podružnico svoje velike goriške trgovine. Ako se to zgodi, potem gorje vsem malim slovenskim trgovcem v hribih, pa tudi v mestu, ves denar pa bi se stekal v lahonska grla! — Tolminci, ako vam je kaj mar — pozor!

Razglednice. — Prihodnji teden pojdem posnemati razgledne na Bovsko. Kdor si želi naročiti razglednice, naj se blagovoli

nemudoma oglašiti z dopisnico na moj naslov. S spoštovanjem Ant. Jerkič, fotograf v Gorici.

Svarilo pred ponarokanjem in pojasnilo glede ponarejenih užtin, od katerih zavisi naš najdražji zaklad, naše zdravje, to je vsakega nujna dolžnost. Spominjali se bode, s kako velikim vspehom so začeli rabiti pred nekaj leti Kathreiner Kneippovo sladno kavo in jo pozdravili največji izvedenci v zdravstveni stroki. Ker dobi ta kava s tem, da se jo na poseben iznajdljiv način proizvaža, duh bobove kave, se na ta način že sam na sebi dobi izboljša in poveča. Začeli so pa to kavo takoj ponarjati in jo skušajo še danes v podobnih zavikih in pod sličnimi imeni usiljevati občinstvu, največkrat na ta način, da prodajajo na vago navaden prežen ječmen ali žgan slad pod imenom „sladna kava“. Svariti moramo torej nujno pred vsakim ponarokanjem tega pristnega izdelka, kateri se prodaj: je v že povsod znanih belih izvornih zavikih z varnostno znamko „župnik Kneipp“ in z imenom „Kathreiner“, ki se torej ne more in ne sme nikoli prodajati „na vago“.

Radodarni doneski.

Za „Solski dom“:

Prejelo je naše upravištvo: O pribliki odklovanja gosp. Iv. Forčiča se zbrali fantje iz Preserja gld. 372; tej svoti dodal gospod odklovanec se 3 gld., skupaj gld. 672. — Zamorec požri pri g. Mašeri v Kobaridu gld. 1-12. — Štirje gostje iz Sovodnji v gostilni gosp. Kodermaea, župana, darovali 5 kron. — Proc. gosp. Josip Strancar, kurat v Sanjelu 5 gld. — Pri volitvi županstva v Kamnjah nabralo se je gld. 450 za „Solski dom“ in 4 gld. za „Abjzigevisca“. — Josip Meast v Bovecu nabral med veselo društvu 3 gld. — Skupaj gld. 2281.

Za „Slovo“:

„Po položajih pošne hranilnice so poslali: Josip Primožič, kurat v Logu 5 gld.; Ivan Dugulin, župnik v Ajdovščini 3 gld.; Alfonz Poljsak, vikar v Stomažu 1 gld. 50 kr.; Jožef Sava v Hliskovi 1 gld. Društvenemu predsedniku so plačali: Neimenovan 1 gld. 50 kr.; Josip Kragelj, dekan 3 gld.; Gabrček Oskar, župan, 5 gld.; Kenda 1 gld.; Josip Ogoj, kaplan, Rajmund Prešelj, Rudolf Polentič, Neimenovan L, po 50 kr.; vsi v Tolminu.

Društvene vesti.

Vabilo k vseslovenskemu shodu kršč.-soc. delavcev v Ljubljani dne 28. maja 1899. leta. (Dobiti smo v priobčilo). — Tovariši, prijatelji krščansko-socialne organizacije! Ze lani smo hoteli pokazati na sijajen način svojo neomejeno in neomajano udanost do našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. o njegovi petdesetletnici vladarstva. Toda eden izmed privržencev tiste rdeče internacionale, zoper katero se borimo tudi mi, nam je zlobno preprečil prepečo skavnost.

Toda mi ne odnehamo! Lani nismo mogli, zato hočemo pa letos pokazati dne 28. maja svojemu premletemu vladarju, varuhu delavskih stanov, svojo otroško ljubezen in vdanost.

Delavski stanovi so v naših deželah silno zaostali v napredku. Čas je, da se ga nemo; pri shodu se hočemo resno pogovoriti in določiti, kako naj se vredi zamaprej skupna organizacija vseh slovenskih krščansko-socialnih delavcev v obrambo in doseg svojih pravic.

Binkoštni prazniki so prazniki ustanovitve sv. katoliške cerkve; nedeljo potem pa bode praznik ustanovitve zveze vseh slovenskih krščansko-socialnih delavcev.

V javnem življenju naše države se vedno vladajo mnoga pogubna načela. Dokler ne izginejo zadnji sledovi teh načel iz javnega življenja, ubogi delavski stanovi ne bodo gledali boljše, srečnejše dni.

Na shodu dne 28. maja se hočemo organizirati vsi slovenski krščansko-socialni delavci v odločivni boj zoper vsa pogubna načela. Skupno hočemo bojevati ta boj na celi črti.

Dokler ne zagavamo, tudi ne odnehamo! Ta dan se bode blagoslovila tudi naša zastava. Ta nas bo znaprej vodila v boj za načela krščanske ljubezni in krščanske pravičnosti.

S tem vas, dragi tovariši, in vse cenjene prijatelje slovenske krščansko-socialne organizacije vabimo k shodu. Pridite! Z Bogom na delo za krščansko ljudstvo! V Ljubljani, dne 7. maja 1899. Pripravljavni odbor za prvi vseslovenski shod krščansko-socialnih delavcev v Ljubljani.

Vabilo. — Društvo „Sloga“ vabi društvenike k občnemu zboru, ki bo v četrtek 25. maja ob 11. uri predpoldne v prostorih goriške Čitalnice z dnevnim redom, ki ga določujejo društvena pravila. Kar ima priti na dnevni red po nasvetu društvenikov, se mora predsedniku sporočiti vsaj osem dni prej. Društven račun je razpoložen pri predsedniku. V Gorici, 9. maja 1899. Dr. A. Gregorič, predsednik.

Poročilo ravnateljstva „Trgovsko-obrtnice zadruga“ v Gorici z neomejenim jamstvom za opravilni mesec april 1899.

1. Število zadržnikov dne 1. aprila 1898.	1263
Naraso tekom meseca	31
Padlo tekom meseca	—
Štev. zadržnikov dne 1. maja 1899. je znašalo 1294	
2. Število deležev dne 1. aprila	2328
Prišlo deležev tekom meseca	60
Odpadlo	—
Število deležev dne 1. maja znašalo je	2388
Kron	
3. Svota vplačanih deležev do 1. aprila	126514-21
izplačanih	16350-92
Svota vplačanih deležev dne 1. maja	136892-13
Svota podpisanih deležev po 300 kron dne 1. maja	716.400-—

4. Predjmov je bilo izplačan do 1. aprila	377443-58
Priznalo tekom meseca	29325-72
Odplačalo	8010-86
Stanje predjmov dne 1. maja	308758-44
5. Dopolnilni zaklad je znašal 1. aprila	21319-55
Tekom meseca se je doplačalo	2339-07
Stanje dopolnilnega zaklada dne 1. maja	23558-62
6. Da konec meseca prosilo je 909 prostiteljev za predjume v znesku	664810-88
Dovolilo se je v znesku	468414-96
Izplačalo	465714-96
7. Hranilne vinge so znašale dne 1. aprila	196131-66
Vložilo se je tekom meseca	10189-12
Izplačalo	11461-
Stanje hranilnih vlog dne 1. maja	194856-78
v 165 knjižnicah povprek po 1180 kr. 95 vin.	
8. Gotovine dne 1. aprila	7393-67
Sveta prejemkov tekom meseca	65343-47
izdatkov	95530-18
Saldo dne 1. maja in pri poštni hran.	7178-96
9. Denarnega prometa blaginje od dne 1. aprila do dne 31. maja	138297-32
Hranilne vinge se obrestujejo po 4 1/2 % — Predjumi se vračajo v enem ali večletnih obrokih z obrestni vred po depozitu. Posojila na kraju kas na mestnem se obrestujejo po depozitu — Seta razmatra se vsak ponedeljek ob 10 uri zvečer.	
Trdnje ure so od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 4. popoldne vsaki dan.	

Razgled po svetu.

Spomenik cesarju so dne 10. t. m. odkrili v parku kraljeve palače v Mariboru. Vojaske mašo je o tej priliki daroval škof Napolitnik.

K položaju. — Leta te, da dr. Kaval je bil zadnje dni v Pragi z namenom, da pridobi Mladotiča za to, da se ne bodo protivili prejšnjemu načrtu, kakor pa misli izkazati vlada s pomočjo § 14. Priloge, da ni dosegel uresničenja, in zato da ni izključeno, da ne bi odstopil!

Tudi stališče prof. Thuna je bilo radi tega omajano, še bolj pa, ker zadnja posvetovanja v Dunaju niso bila povoljna za izida. Ogr. hodoča med nagobno po svoji četuri pa Thun ne pritrjuje v vseh točkah. Tudi so proti vsakemu pravzorniku. — Kaj ho torej iz tega? Ali odstopi ter da prostora drugemu, ki kriče na druga pota? Na kakšno? Na protestantsko? To bi bila zopet velika državna napaka! Kako torej rešiti se iz te večje krize? Prav bi bilo, da vlada naj da vsa Slovencem, ki tvorijo večino v državi, vse tisto, kar jim ho, pa ho naj. Le v Slovanih more četi vlada trajati nesamodržno, narobiti naj se namo, pa hodi prav. Potem bi Slovani morali prepričati svoje pravice. Nemo in Italijani pa bi kaj hitro uvideli, ker sprevidi bi, da mesto dobih italijanskih koncesij, težavne samo razpravnosti, in njim bi se ne gočila nikaka krivica.

Ali avstrijska vlada je utrajena s slopedi — in zato se je bala, da sprigleda sile tuče, ko bo že prepozno.

Zadnji brzojavni javljanje, da vesti po čeških listih o padcu ministertva niso utemeljene, torej b jim re bilo verovati.

Španija se hoče oborožiti. — Vojni minister Patovca zahteva 20 mil. za novo oboroževanje španske vojske ter za nabavo novih topov, ker so dosedanja vsi obrabljena. Odkod denar?

Avstrijskemu vojnemu ministru Kriegeru je poročila kraljica regentinja veliki križ vojnškega zaslužnega reda.

Jezikovni zakon hotejo Čehi uveljaviti potem ko bodo izšli iz českega trleča, da bi ta je kompetentna razsoliti o tej stvari.

Možno tega mnenja, da je jezikovni zakon ob odločanju prišlo naj se uveljavi za celo Avstrijo ter naj bodo zakona deželni vsi Slovani, ne samo Čehi!

V Budimpešti. — Graf Thun je bil 9. t. m. pri cesarju v dolgi avdijenci. V skladu tega je mogla priti skupna konferenca avstrijskih in operških ministrov sile opolne. Imej avstrijskih ministrov so prisostvovali konferenci graf Thun, dr. Kaval in baron Dipanti. Pragi dan je došel v Budimpešto tudi minister za zunanje posle prof. Golubowski.

Pogovarjali so se o nagobli. V-pel posvetovanja boje ni ugoden.

Z Dunaja javljajo: Avstrijski ministri so se vrnili iz Budimpešte. Konferenca obeh ministerstev radi nagobde ni dosegla nobenega rezultata. Avstrijska vlada je zahtevala, ako se sprejme takozvana Szelova formula, da se določi v banevnu vprašanja status quo samo do leta 1903., ne pa do 1910., kar zahteva operška vlada. V tem se ništa mogli vladi zjediniti, in razšli sta se brez uspeha.

Spomenik francoskemu predsedniku Carnotu v Lionu odkrijeje dne 21. t. m. Odkritje se izvrši z vsa potrebno slovesnostjo, čisto slavnemu možu.

Razgled po slovanskem svetu.

„Privatno“ in „oficijelno“. — Tržaški župan Dompieri je poročal o shodi laskih županov iz Istre tudi v Rim ministerskemu predsedniku. Tisto pismo je moralo biti strašno imenitno, ker ministerski predsednik je odgovoril tudi imenitno, in sicer tako, da „Independent“ je bil takoj zaplenjen, ker se je predrznil ponatisniti odgovor!

Na to so bila povprašanja in pritožbe. Tržaški namestnik je povprašal župana Dompierija, ali je bila korespondenca privatna ali oficijelna, ministerski predsednik prof. Thun se je pritožil pri italijanskem poslaniku Nigra na Dunaju, avstrijski poslanik

v Rimu baron Pasetti pa pri ministru za zunanje stvari Canevaru. Kakšen je bil odgovor? Da pismo je bilo privatno in nikakor ne oficijelno! Seveda, kadar pišejo v Rim, takrat je vse „privatno“, čeprav nosi morda na sebi znake protivastrijstva, kadar pa pišejo na Dunaj, takrat je vse „oficijelno“, saj pišejo ali pa osebno posredujejo samo tisti čas, kadar kaj potrebujejo, tako-le kak denar, itd. Tisto je za njih „oficijelno“, vse drugo: lopovščine, katere uganjajo s Slovani, skiljenje v „domovino“, zveza z Italijani v kraljestvu, vse tisto je pa „privatno“. In tega avstrijska diplomatija ne vedo!?

Glavosi o primorskih pokrajnah. — „Slavische Echo“ pravi: Vse vplivno italijansko novinstvo v Primorju je v židovskih rokah! K temu pa prilaga še, da v narodnih stvarih tudi takozvani konservativni lističi plavajo s splosno strujo. Vpliv židovskega časopisja je med Italijani celo več nego na Dunaju.

V Primorju je antisemitizem popolnoma obnemogel. Židje v Trstu so največji podpiratelji irredentov! Ako govorimo torej o italijanski irredenti, se moramo dotakniti tudi židovskega vprašanja. Delovanje židovskega novinstva je skrajno razdejavno ozirom na dinastično in avstrijsko čustvo, ozirom na verski in patriotični čut. To dejstvo sili tudi dunajsko časopisje židovsko, da je leta in leta previdno molči o rovanju italijanske irredente. Dunajski žid ne more obsojati tržaškega žida. Od todi prihaja, da dunajsko novinstvo govori o dogodkih na Primorskem le tedaj, kadar dobiva — seveda zopet od židov — kakaj lažnjiva poročila o slovenski večini prebivalstva.

Očitni vzrok, da je irredenti na Primorskem tako narasla, je pa v vladnem zločinu, tragedijem že desetletja! V vzrokov, katerih ni možno imeti, se sistem obrača proti slovenski večini in se muha pred skušnjavim požadovanega časopisja laškega. Da je irredenti tako zrasel gobin, na tem sta mnogo kriva bivša namestnika Pretis in Rinaldini. Tolkan Slovanov v državnem zboru se ne vrtuje in vse ostaje pri starem, kakor da ni mazar žvel kakov — Oberdan, kakor da nismo se nikdar kaj čuli o tosnih odmetjih med Rimom in Trstom. Poglavje v vladnem onemoglosti dveh namestnikov bi se moralo že pisati, da bi tudi višje gori priti do spoznanja, kakovo škodo za državo in za dinastijo provzročajo vladni možje, ako niso na svojem mestu.

Tu v pač možno trditi za slučaj, ako bi res kaj nastalo resno italijansko vprašanje v Primorju, da je tako delo po lašk omražjenemu postopanju prejšnjih pokrajinskih vlad.

V „Hrvatski Domovini“ od 8. t. m. vidimo: Ko bi bila vlada utrajena, da je desnica državnega zbora z načini brati ter da ona njihovo svar v Istri smatra za svojo, nastane, da bi bila tudi graf Thun in prof. Golubowski obzirneje ter bi drugate ravnali. Ne samo to, tudi Italijani sami bi nekoliko obzirneje postopali, ko bi bili uverjeni, da Slovenci in Hrvati imajo koga za seboj. Naši zastopniki dajejo v državnem zboru vsa mogoča pomoč slovanskim bratom, a oni, kako vračajo? Oni se pogajajo z profom Thunom brez ozira na Hvalde in Slovence v Istri. Ti so doslovno zrtovani. No, niso pa samo desničarji državnega zbora dolžni, da pomagajo našim bratom. Se je nekdo, ki je obznan in poklican, da jim pomore vsaj v neobčutnem pogledu! Odkod objestnost Italijanov v Primorju, in posebno v Istri? Od njihove solidarnosti z Italijani v kraljevini. Ni dvoma, da jim bi ne prišla kakva pomoč, bodisi naravnata, bodisi moralna iz Italije. In ta pomoč jim ne prihaja samo od opozicije, temveč od vseh italijanskih krogov, in celo od samega italijanskega kralja ter od njegove vlade.

Deželni solski zakon v Istri težko spredeležje, kje in katere ljudske sile se imajo zasnovati. Po odredbah tega bi morale biti nove ljudske sile ali hrvatske ali slovenske. Kaj pa je stariša deželnozborna večina. Predčila je domesek za zasnovanje novih ljudskih sol. Ko bi bila stvar umljiva, ali to je pokrajinski denar, torej denar potaivček samih Hrvatov in Slovencev. In deželnozborna večina dela tako v vsem času, ko hoče, da dobi ogromno svoto za italijanski gimnazij v Pazinu!

„Hrvatska Sloga“ pravi o irredenti, da ni nič drugega nego politički anarhizem: irredentistiška misel je jednako jaka v Istri, Trstu, Gorici, kakor v Italiji, kar je razvidno iz odgovora bissega italijanskega ministerskega predsednika Rudinija na pismo Dompierija. O vladni politiki v Primorju pa pravi: Kaj torej je mogoče misliti o tej politiki kot to, da je dvoletna, kakor je vodi avstrijska vlada. Z jedne strani obeta, da hoče biti pravilna, z druge strani pa podpira Italijane. To je zopet po listem starem načelu „Divide et impera!“, samo to pot se utegne zgoditi, da uspeh te politike bo nosila irredenti, ako se vlada na Dunaju skoro ne spametuje!

Slika iz Ljubljane. — V „Slovenskem Nar.“ čitamo: „Sv. Jožef v Ljubljani. Piše se nam: Ali se je to godilo v Berlinu, pravi domovini vseh Prusakov, ali se je godilo v Bellehemu, pravem mestu vseh kristjanov? O ne, to se ni godilo niti v Berlinu, niti v Bellehemu, ampak v — Ljubljani! Rodbinski oče išče stanovanje po slovenski stolici, kakor ga je iskal nekaj

sv. Jožef, a ni ga dobili slovenskega: skandal je to, da niti 5% vseh stanovanj ni naznanjeno dvojezično, nobeno le slovensko (zven Kurje vasi in Vodnata), marveč skoro vse nemški. Poirkaj, pozvoni! „Prosim, rad bi zvedel kaj o stanovanju v tej hiši!“ „Sie wünschen? Ich bitte, deutsch zu sprechen.“ „Radi stanovanja bi rad poprašal...“ Skandal se je začel; ker sem vedel, da dotičnik zna slovenski, pa me odpravi s toliko neuljudnostjo, ne vedoč, da se je treba gospodarjem ravnati po strankah, odgovarjati na slovensko vprašanje v istem jeziku, sem zaloputnil vrata in odšel. Tudi po slovenskih hišah le nagovarjajo, če nimaš čisto razirganega klobuka, navadno nemški. Za Ljubljano bi moralo veljati pravilo: Slovence začne povsod slovenski; bodisi da je pred Nemcem ali Slovincem; večina pa jih pozdravlja po gostilnah in sicer nemški, če ne ve, kake narodnosti so gostje. To je ključevsko suženjsko. Ljubljanska manjšina se ne ravna po večini. — Po prodajalnicah si misli nase ženstvo, maram govoriti nemski, če me komi nagovori nemski. Trgovci desetokrat najprej nemski nagovarjajo, da bi ne uzalili kakega živca s slovensko besedo. Kje je slišati po prodajalnicah one slovenske dame, ki nabirajo za Prešernov spomenik? Kje so oni hišni lastniki, ki so zmagali v prvem volitnem razredu? O Ljubljana, jokam ob tvojem zidovju!

„Naša Straža“ v krajskem dežel. zboru. — 10 t. m. je predlagal posl. Kala n po obširnem utemeljevanju, naj se za društvo „Naša straza“ dovoli 1000 gld. podpore in ne 100 gld., kakort predlaga finančni odsek.

Posl. dr. Tavčar je dejal, da se z „Našo strazo“ dela le reklama za klerikalizem, zato je on proti podpori 1000 gld. Posl. dr. Majaron se je izjavil za podporo 1000 gld., ker v „Naši straži“ ne vidi ne klerikalizma, ne liberalizma, ampak le potreben branik za narodno samoobrambo naših obmejnih Slovencev. Za predlog sta govorila posl. Povše in Pakiz, proti pa se enkrat posl. dr. Tavčar. — Posl. Hribar obirno opisuje krivice, ki se gode Slovincem na mejah, potem pa izjavi, da je — proti podpori 1000 gld. Pri glasovanju po imenih je padel predlog posl. Kala n. Zanj so glasovali samo poslanci katoliško-narodne stranke. Posl. dr. Majaron se je zdržal glasovanja, ker je bilo klubovo vprašanje. — Deželni glavar Oton Detela pa je izjavil, da se vzdrži glasovanja, kar je po našem mnenju vsega obžalovanja vredno ter je provzročilo očitno nezadovoljnost pri Hribarju in tovarših. Tako poroča „Slovenec“.

Istrski deželni zbor. — Dne 9. t. m. je bila seja. Slovanska manjšina ni došla. Deželni glavar je prijavil, da je poziv slovanskim poslancem v italijanskem jeziku, naj pridejo v deželni zbor, snatrati dostavljenim, da je odklonitev od strani manjšine neutemeljena in neopravičena, ker so slovenski poslanci, kakor dokazano, večji italijanskemu jeziku in ker se deželni glavar v uradnem občevanju more posluževati le italijanske kakor oficijelnega jezika deželnega zbora istrskega, z hok cesar bo deželnemu zboru po preteku 8 dni po seji dne 2. t. m., v kateri je on prijavil odklonitev, odločiti nadaljnje odredbe v zmislu deželnega reda.

Iz češkega deželnega zbora. — V seji 9 t. m. je naznanil višji deželni maršal knez Lobkowitz, da je pozval nemške deželne poslance, naj se tekem stinrajstih dnij opravičijo, zakaj ne prihajo in sicer izgube svoje mandate. Nemški poslanci niso niti prišli niti se opravičili, zato je vprašal deželni zbor, ali je smatrati nemške mandate za zapadle. Načelnik mladočeškega kluba dr. Engel je predlagal, naj se vprašanje deželnega marsala odgodi. Čehi morajo biti v sedanjih težkih dneih spravljeni. Ako bi izgubili nemški poslanci svoje mandate, bi bila popolnoma onemogočena vsakatera nemška kontrola, kajti tudi mandati deželnih odbornikov bi zapadli. Čehi pa tega nočejo. Zato naj se na Lobkowitzovo vprašanje sploh ne odgovori. Radikalec posl. Baxa je dejal, da je zavlačevanje tega vprašanja nevarno. Zategadelj predlaga, naj se izvoli posebna komisija, ki bo de tekom 24 ur poročala. Predlog je bil nezadostno podprt, zato se nanj ni oziralo. Predlog dr. Engla je bil na to sprejel z vsemi glasovi proti 5 glasom radikalec.

Češki turisti v Zadru. — Tudi v Zadru so bili češki turisti vsprejeti najsrčneje. Že na parobrodu so jih pozdravili zastopniki hrvatske čitaonice in zadarskega Sokola ter poslanci dr. Klaič, knez Borelli in Jurij Biankini. V hrvatski čitaonici jih je društveni predsednik pozdravil najpristneje, izreki svoje veselje, da je toli odličnih Slovanov s severa došlo v hrvatsko Dalmacijo. Voditelj turistov Pasovski se je zahvalil na prisrčnem pozdravu, naglašujč čvrste zveze, ki spajajo češki in hrvatski narod. Češkem gospe in gospodičinam je društvo podarilo vsaki šopek cvetja. Zvečer je bila na parniku „Panonija“ večerja, na katero je bilo povabljenih tudi več hrvatskih odličnjakov. Gosp. Pasovski je napil bratstvu češkega in hrvatskega naroda, češka poslanca Skala in Sileny svojim hrvatskim tovaršem v državnem zboru, dr. Klaič v zajemnosti slovanski, Biankini oživotorenju državnega prava kraljevine češke in hrvatske. Mi se moramo le radovati na vsakem takem dogodku, kajti stokrat bolj nego z najlepšimi knjigami, se spoznavamo po taki osebnih dotiki. In se le potem, ko se, hoto poznali dobro, se bomo znali tudi ljubiti in

le ob spoznanjanju in ljubezni se morejo plesti niti vzajemnosti naše. „Ed.“

Poroka crnogorskega prestolonaslednika Danila bo jeseni. Dotle prestopi njegova zaročenka meklenburška princesinja Juta v grško-katoliško cerkev. Prestop se izvrši v Berlinu.

Rohscidene Bastkleider Fl. 8-65
bis 42-75 per Stoff z. kompl. Robe — Tassors und Shantungs - Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 14-65 per Met. — in den modernsten Geweben Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. (3)
Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Fran Wilhelmov odvajajoči čaj
od
Frana Wilhelma
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnje Avstrijsko)
dobiva se v vseh lekarnah. Zavoj stane
1 gld. av. velj. II

Generalni zastop banke „Slavije“
v Ljubljani
išče spretnega akviziterja
za požarni oddelok proti stalni plači
in proviziji za Goriško.
Ponudbe naj se pošiljajo g. Antonu Jeretiču, glavnemu zastopniku v Gorici,
Semeniška ulica.

Razglas.
Odda se v najem v občini Dolenji Vrtojbi lepa hiša z vrtom tik cerkve v lepem kraju, primerna za vsakega gospoda pa tudi kmeta, z 7 sobami in kletjo. — Ponudbe je pošiljati na podpisano županstvo.
Županstvo v Dolenji Vrtojbi
dne 11. maja 1899.
IVAN BATISTIČ,
župan.

Stev. 259 3-2

Razglas.
Nuznanja se, da
javna dražba
zastavil 1. četrtleta, t. j. mesecev
januarja, februarja in marca 1899.

začne v ponedeljek, dne 5. junija 1899.
ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Ravnateljstvo zastavnice
in z njo združene hranilnice.
V Gorici, dne 5. maja 1899.

100 do 300 gld. mesečno lahke zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavčina in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Osterloher, VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 10-1

Garancija 5 let.
M. ŠULIGOJ,
urar v Kanalu.
Velika zaloga šivalnih strojev najnovejših sistemov, kakor Ringschiffchen in Rundschiffchen „Afrana“ s tilim tokom. Slednja je gledé praktičnosti in hitrosti nedosegljiva (1000-2000 šivov v minuti), šiva naprej in nazaj. Sme se jo po vsej pravici krono vseh strojev imenovati. — Stroji za šivanje od 30 gld., za krojače od 38 gld. naprej s stojalom vred.
Ob enam se priporoča za točno popravo vsakovrstnih ur in strojev po zmerni ceni.
Garancija 5 let.

Prave in edine želodčne kapljice,
(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice vredijo redno prebavljenje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé posv. Anton Padov. kvarjeni želodec, storé, da zgina v kratkem času omotica in životeva lenost (mrtvošt). Te kapljice tudi storé, da šlovek raji jó. —9
Cena steklenici 30 kr.
Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni
Cristofolletti v Gorici.

Naznanilo.

Podpisaneec usejam si naznanjati slav. občinstvu, da sem preselil svojo krojaško delavnico in zalogo blaga iz ulice Sv. Klare št. 6. v Via Ponte Isonzo (nasproti vojaške bolnišnice). — Kar je blaga še v zalogi, razprodajal je bodem prav po nizkih cenah in tudi pod ceno. Krojaško delavnico pa obdržim nadalje, v kateri bodem vedno točno in po jako ugodnih cenah izdeloval obleke za vsaki stan. — Nadejaje se, da mi slavno občinstvo ostane še nadalje naklonjeno, priporočam se z spoštovanjem udani

FRANC NOVIČ,

krojaški mojster v Gorici

Via Ponte Isonzo (nasproti vojaške bolnišnice).

Alojzij Živic,

ključavničar

in izdelovalec

štedilnikov,

v Gorici, Rabatišče št. 3

Priporoča se

za vsakovrstna v to stroko spadajoča dela,

katera izvršuje

po naročilu hitro in po nizkih cenah.

Karol Draščik,

pekovski mojster in slaščičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Štojs,

pekovski mojster v Gorici

Gospodna ulica št. 19.

izdeluje dober in zdrav kruh iz navadne in fine pšenične moke, v različnih oblikah, kakor: hlebe, struce, zemlje itd.

Izdeluje tudi različno pecivo.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja točno in solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča pred. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo naprednih vencev, za mitvaške potrebe, voščeno svečo itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno 3rk na perilo.

Domača slovenska gostilna

Fran Valetič

v Trstu v ulici Solitario št. 12

toči dobro, erno in belo

vipavsko, istrsko in okoličansko vino.

Daja se tudi vino na debelo krémarmem in družinam po nižini ceni. — Kuhinja je preskrbljena z vsem potrebnim.

Postrežba točna. Cena primerna,

Za mnogobrojni obisk se priporoča

udani

Fran Valetič, krémarm.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v Stolni ulici št. 2. v Gorici

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v

64. Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne

ARNOLD & GUTMANN z Dunaja.

Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in

Metoda.

„Prva mizarska družba“

v SOLKANU pri Gorici

je otvorila 1. maja t. l. v novih prostorih gosp. Otona Lenassija

mehanično tovarno vsakovrstnega pohištva ter strgarskih izdelkov.

Izdelovalo se bode z najnovejšimi stroji vsako delo, spadajoče v mizarsko in strgarsko obrt.

V svoji veliki zalogi v Solkanu, kjer se bode prodajalo na drobno in debelo, ima v veliki izbiri najmodernejše izdelanega pohištva za spalne in sprejemne sobe ter za salone. — Nadalje ima v zalogi vsakovrstne strgarske izdelke.

Pismena naročila je posiljala direktno na tovarno, kjer se izvršujejo točno in solidno.

Tovarna se nahaja nad Lenassijevim mlinom, zaloga pa v hiši št. 8 v prohorih „Ursulink“.

Svoji k svojim!

Priporočam voleslavnemu občinstvu v Gorici in z dežele svojo lepo urejeno

brivnico

na Travniku št. 21, zraven Paternolljeve knjigarne in loterije.

Objubuje točno in hitro postrežbo, se toplo priporočam udani

Anton Pucelj.

Ivan Premrou

trgovec z jedilnim blagom

v ulici Parcar št. 10 (v Podturnu)

v Gorici.

Priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Objubuje točno in hitro postrežbo.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz RICHTERJEVE lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bol ublažujoče

mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld.

se dobi po vseli lekarnah. Naj se zahteva

to splošno priljubljeno domače zdravilno

sredstvo vedno le v orig. steklenicah

z našo zaščitno znamko, s „Sidrom“

namreč, iz RICHTERJEVE lekarnice in

vzame kot originalni izdelek le tako

steklenico, ki je prevlečena s to zaščitno

znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“

v PRAGI.

Kuštrin Anton

trgovec

z jedilnim blagom

Gospodna ulica št. 23.

Priporoča svojo zalogo jestvin in kolonijalij po jako nizkih cenah.

Ima zalogo vsakovrstnega olja, navadnega in najfineje vrste „Luka“.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 klg. naprej.

Objubuje točno in hitro postrežbo.

TOVARNA drož iz vinskega cveta in rafinerija

glavnega zakupništva posestev kneza Thurn i Taxisa Nove-Čiče

Dvostruko jaka žitna pjenica
najbolje vrsti.

Tvornica
žeste, kvasca i rafinerija.

glavnega zakupništva dekara Arza Thurn i Taxisa
Nove Čiče kod Zagreba.

Priporoča svoje iz žita proizvajane kvasnice (drože), katere se dlje časa drže in so dvojnato močne gg. trgovcem in pekom z rodoljubno prošnjo, da izvolé naročali ta izvrsten proizvod za poskušnjo. — Naslov za dopise:

Tovarna kvasnic Nove Čiče pri Zagrebu.

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici

Prodajalnica
in
edina mehanična
popravljalnica
šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje se vložbe od gld. 22 naprej.

V zalogi imamo tudi dvokolesa, puške in samokrese.

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po 17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih gorških izdelovalnicah utež otvoril

v Semeniški ulici št. 8

lastno zalogo z izdelovalnico tehnic raznovrstnih sistemov in višine, v kateri izvršujem vse naročila, ki spadajo v to stroko, kar najhitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem delu more dati slavno županstvo v St. Andrežu, kjer sem izdelal občinsko tehnico.

Prezeman v mehanično popravilo vsakovrstne uteže, kolesa, šivalne stroje in slične reči. Imam glavno zalogo koles prvih ameriških sistemov, katere so pripoznana najboljša. — Vedno pripravljen na izvršitev se belež udani

KAROL KOMEL,

v Semeniški ulici številka 8

Umetno gnojilo „Kopros“

pripravljeno od Jak. Henrika Huber, kemika v Trstu.

Zaloga in prodaja

pri Ernestu Stecker & Comp. v Gorici, v ulici Ascoli št. 1.

Na zahtevanje se pošiljajo programi zastoj.

Krojaški mojster

Franc Čufer v Gorici

ulica Sv. Antona št. 1.

Izdeluje vsakovrstne obleke za moške

po novi, boljše fine ali priprosti.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa častiti duhovščini, učiteljem in učencem ljudskih in srednjih šol ter ostalemu občinstvu za obila naročila.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljavati drugih izdelkov cikori, ampak zahtevajte povsod najboljši pravek k pravi čokolati kavi, ki vam bode gotovo ugodna, to je iz čistih cikorijske in slanine tvarine pripravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: Iv. Jebačinu v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Klepar Artur Makutz

Ozka ulica 1. GORICA Via Stretta 1.

Škropilnice proti paronospori

Stroj za vepljanje sodov in makov za bleda

Meh za vepljanje stroja za vepljanje

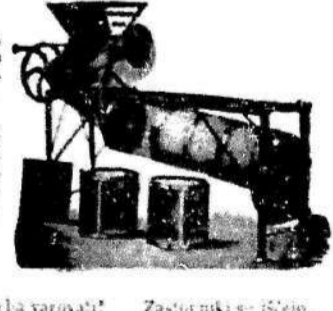
Če bi vam bilo všeč, se lahko obrnete na

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Triljeri (čistilni stroji) za žito v natlačni izvršbi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti

PERCEPERI, pehlašna vesata
Vencelov
Mlatilnice, mlinci za žito,
siiskalnice (stroj za vino in
sadje) različnih velikosti. Te stroje
ima mnogo letnih delovnih let
kakor tudi različne vednostne predel.
Slamereznice jako lahko
za goriti in po zelo zmernih
cenah. Siiskalnice, za seno in
slamo, bi vam lahko vsakomur
poljedelške stroje, pa tudi vse, kar
zavaja.

Ig. Heller na Dunaju
II, Praterstrasse 40.
Če bi vam bilo všeč, se lahko obrnete na

Zastojniki se pošiljajo.

NAZNANILO.

Podpisaneec uljudno priporoča slavnemu občinstvu, posebno častiti duhovščini, uradnikom, učiteljem, spleh gospodskemu, delavskemu in kmečkemu stanu, posebno pa novoporočencem

svoje bogate zalogo vsakovrstnega pohištva,

podob na platno in sipe z različnimi okvirji, ogledala vsake velikosti ter preproge za okna. Različne stolice iz trsa in po nemškem slogu, posebno za jedilne sobe. Blazine na strune in afriške trave z žimami in platnom na izbero ter razne tapetarije. Sprejemna naročila raznih divanov ter naročila od priproste do najfineje jedilne, spalne in posetne sobe od prvih mizarskih mojstrov, posebno od odlikovane Črnigajove delavnice v Gorici.

Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroko, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Nadejaje se obilnega obiska iz mesta in dežele, belježim z odličnim spoštovanjem

Anton Breščak,

Gospodna ulica št. 14 (Via Signori N.o 14.)